

Jouluostokset ilman turhaa päänsärkyä

Taas se aika vuodesta?! Älä vielä huokaa, näillä ohjeilla selviät joulun ajan viidakosta ilman päänsärkyä ja tyhjää lompakkoa:

”Sillä on jo kaikkea”

- Miksei valita tavaratilalta palvelua tai muuta aineetonta lahjaa? Elämys, yhdessäolo tai auttaminen arkisissa askareissa jää paremmin myös lahjansaajan mieleen. Voit lahjoittaa lahjaksi vanhemmalle ihmiselle vaikkapa avustusta tietotekniikan kanssa. Esimerkiksi Helsingin seudun ympäristöpalvelut on kerännyt sivuille <http://www.annajotainmuuta.fi/> kattavasti aineettomia joululahjaideoita.
- Kun ostat kotimaisia palveluita, työllistät kotimaassa.
- Kun annat hyväntekeväisyyslahjan, ilahtuu siitä lahjan saajan lisäksi myös joku apua tarvitseva. Eettisiä lahjoja tarjoavat monet suomalaiset hyväntekeväisyysjärjestöt niin Suomeen kuin muuallekin maailmaan.

”Tarvitseeko sen olla niin kallis?”

- Suosimalla Reilun kaupan merkillä varustettuja tuotteita varmistamme, että tuotteesta on maksettu oikeudenmukainen hinta kehitysmaan viljelijälle ja työntekijälle. Tuttujen kahvin ja banaanin lisäksi valikoimasta löytyy 1800 muuta tuotetta mm. Reilun kaupan viinit ja tekstiilit: <http://www.reilukauppa.fi/tuotteet/>
- kaikkea ei aina tarvitse ostaa uutena

”Sopiikohan tämä sille?”

- Jouluruokaa tulisi ostaa vain sen verran kuin pystyy hyvällä ruokahalulla syömään. Tavoitteena on, että ei tule jouluähkyä, mutta toisaalta ei jouduta heittämään ruokaa poiskaan.
- Suosimalla ympäristömerkittyjä tuotteita varmistetaan, että tuote on ihmiselle vaarattomampi ja kuluttaa vähemmän luontoa. Virallisia ympäristömerkkejä ovat Pohjoismainen ympäristömerkki, EU:n ympäristömerkki, EU:n energiamerkki sekä viralliset luomumerkit.
- Allergioiden yleistyessä kannattaa myös huomioida, että tietyt kemikaalit, ruoka-aineet ja hajusteet aiheuttavat allergioita. Lista allergeeneistä löytyy Allergia- ja astmaliiton sivuilta <http://www.allergia.fi/allergia-ja-astma/allergian-itsehoito-ohjeet/allergeenit/>
- Jos tuotteesta ei löydy riittävästi tietoa valintojen tekemiseen ostotilanteessa, on järkevää antaa suora palautetta kaupalle ja/tai valmistajalle tai jättää tuote kokonaan ostamatta. Tuotteen alkuperä, sisältö, sen jäljitettävyyden, eettisyys, laatu ja hinta ovat kaikki kuluttajavalinnoissa tärkeitä tekijöitä. Myös myönteistä palautetta kannattaa antaa.

Ja kun tuli hankittua väärä lahja...

- Virheettömällä tavaralla ei lain mukaan ole koti- tai etämyyntiä lukuun ottamatta yleistä vaihto- tai palautusoikeutta. Usein liikkeet myöntävät asiakkailleen vapaaehtoisesti tämän oikeuden. Ilmoitus vaihto- tai palautusoikeudesta sitoo liikettä. Kauppa voi päättää itse oikeuden sisällöstä – suostuuko se perumaan koko kaupan vai voiko tuotteen vain vaihtaa. Kaupat voivat myös asettaa oikeudelle erilaisia ehtoja, esimerkiksi vaatia alkuperäistä kuittia. Ketjuliikkeistä ostettaessa kannattaa tarkistaa voiko tavarat vaihtaa tai palauttaa muuallekin kuin ostopaikkaan.
- Monilla tavaroilla on takuu. Takuu on voimassa myös lahjan saajan hyväksi. Takuu on myyjän vapaaehtoisesti myöntämä lisäetu ja myyjä voi asettaa sille ehtoja, esimerkiksi takuutodistuksen esittämistä. Lahjan mukaan kannattaakin pakata myös takuutodistus.
- Lahjakortit ovat melko yleisiä joululahjoja. Niissä on yleensä määräaika, jossa ne on käytettävä. Jos niitä ei huomaa tai pysty käyttämään määräajassa, liikkeellä ei ole enää velvollisuutta hyväksyä lahjakorttia. Kannattaakin huolehtia, että käyttää lahjakortin ajoissa.